

Adres

Cortgene 2
Postbus 2
2950 AA Alblasterdam
T: 14-078
F: (078) 770 80 80
I: www.alblasterdam.nl
Btw-nummer: NL001918412B01
IBAN: NL31BNGH0285000152

Zorgbelang Zuid-Holland
t.a.v. de heer R.J. de Folter, voorzitter
p/a Zorgbelang Zuid-Holland, regio Zuid
Postbus 2148
2800 BG GOUDA

Datum

20 augustus 2015

Betreft

Reactie op advies
mantelzorgondersteuning

Uw kenmerk

15/01/06/JB

Uw brief van

1 juni 2015

Ons nummer

1436544

Bijlage(n)**Contactpersoon**

M. Kien
E: m.kien@alblasterdam.nl
T: (078) 770 6022

Geachte heer De Folter,

Dank u voor uw reactie. Het helpt ons altijd weer om onze gedachten nader aan te scherpen en de uitvoering van onze taken beter voor te bereiden. Ook waarderen wij het zeer dat u buiten uw reguliere vergadercyclus om de notitie Mantelzorgondersteuning heeft willen bespreken.

Mantelzorgondersteuning is een onderwerp dat niet nieuw is voor onze gemeente. Zoals bekend is de Stichting Welzijn Alblasterdam onze hoofdaannemer en net als u zijn wij van mening dat de Stichting Welzijn Alblasterdam met MEE Drechtsteden als onderaannemer de meest aangewezen hoofdspeler op het gebied van mantelzorgondersteuning is.

Dit onderwerp is ook niet nieuw in die zin dat wij een kader hebben uitgewerkt voor de uitbreiding van onze taken voor mantelzorgondersteuning. In het WMO beleid en het Wmo uitvoeringsprogramma 2015-2016 hebben wij meerdere lijnen uitgezet om de uitbreiding van de mantelzorgondersteuning vorm te geven. Dit voorstel ligt in het verlengde van die kaders. Eind vorig jaar zijn onder andere de Stichting Welzijn Alblasterdam en MEE Drechtsteden aan de slag gegaan met onderzoek voor hoe in Alblasterdam aan de uitbreiding van de mantelzorgondersteuning invulling kan worden gegeven. Ook andere partners en uw raad hebben hun mening gevormd over wat er nodig is voor het doorontwikkeling van het huidige aanbod van mantelzorgondersteuning. Voor de zomervakantie hebben wij de adviezen van onze partners in het veld gebundeld.

Het is u opgevallen dat wij nieuwe partners betrekken bij de uitvoering van taken. Vanuit onze Samenlevingsagenda verwachten wij van de samenleving en maatschappelijke partners een rol te nemen om onze inwoners te helpen. Vooral wanneer zij een duidelijke meerwaarde hebben zoals specifieke kennis, een goede organisatiegraad, laagdrempeligheid en goede faciliteiten en daarmee het bestaande aanbod kunnen versterken. Dit verklaart dat wij partijen stimuleren om binnen het WMO-veld een rol te nemen en dit aanbod integraal

onderdeel te laten worden van het bestaande aanbod. Meerdere partijen krijgen op deze wijze een rol in een zogenaamde netwerkbenadering. Deze benadering houdt in dat in Alblasserdam iedereen die een rol speelt op het gebied van zorg, welzijn, jeugd en werk en inkomen die rol moet kunnen blijven spelen. We zetten ons in om dat netwerk te versterken en om sleutelrollen die in dat netwerk gespeeld moeten worden te beleggen bij onder andere de SWA. De kracht van het Alblasserdamse sociale netwerk met zijn korte lijnen en pragmatische instelling wordt op die manier ingezet in de opgaven die de decentralisaties in het sociale domein met zich meebrengen. Wij voeren via diverse platforms en netwerken gesprekken met professionals (Sociaal platform, overleg met professionals en loketten, voorbereidende gesprekken op Dok11, netwerk dementie, gebruikersoverleg MFC Maasplein, etc.). Daarbij staat ook de onderlinge afstemming van taken op het gebied van mantelzorgondersteuning op de agenda. Daarnaast hebben wij besloten partijen specifiek over dit onderwerp met elkaar in contact te brengen, expertises uit te wisselen (wellicht gekoppeld aan de Dag voor de Mantelzorg) en de uitvoering van taken op het gebied van mantelzorgondersteuning af te stemmen.

Uw raad adviseert ons, als College, over de behoeften van inwoners uit Alblasserdam. Uw inbreng is waardevol voor ons, zodat wij kunnen leren welke effecten ons beleid heeft. Daarnaast zouden we graag willen dat u meer signalen uit de samenleving opvangt en meeneemt in uw adviezen. Schroom niet om ons te betrekken bij een samenwerking voor de verzameling van deze signalen.

Een reactie per opmerking

Opmerking 1. Geef een heldere definitie van mantelzorg

Antwoord:

Zoals aangegeven is de notitie een nadere uitwerking van het uitvoeringsprogramma WMO 2015-2016. Het kader voor dit uitvoeringsprogramma is het WMO beleid 2015-2018. Hierin staat de volgende definitie van mantelzorg opgenomen:

“Zorg die wordt verleend door huisgenoten, familie, vrienden, kennissen en burens, waarbij de zorg voortvloeit uit de aard van de onderlinge relaties en niet wordt verleend door een professional of als georganiseerd vrijwilligerswerk.”

Opmerking 2. Formuleer heldere uitgangspunten voor het opzetten van de mantelzorgondersteuning

Antwoord:

Voor de gemeente Alblasterdam is het WMO beleid 2015-2018 het kader voor de nadere invulling van de taken op het gebied van mantelzorgondersteuning. In het WMO beleid 2015-2018 staan de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Mantelzorgondersteuning wordt *lokaal* georganiseerd en *sluit aan bij de behoeften* van de mantelzorgers.
- Wij verwachten van professionals in het sociale domein dat zij oog hebben voor de *inzet en belastbaarheid* van mantelzorgers
- Wij *waarderen* de inzet van mantelzorgers en laten dit jaarlijks blijken
- Wij investeren in *empowerment* en *netwerkversterking* van de mantelzorger

In de Drechtsteden is (impliciet) gekozen voor een indeling in ondersteunings- en waarderingstaken. Ondersteuning van mantelzorgers kan in de vorm van informatie, advies en voorlichting, bijeenkomsten, lotgenotencontact en persoonlijke ondersteuning, maar ook in de vorm van respijtzorg (maatwerkvoorziening). De waarderingstaken zijn de organisatie van de Dag voor de Mantelzorg en het bieden van een vorm van een mantelzorgcompliment. De indeling zoals aangehouden door Movisie beschouwen wij als een nuttige en ondersteunende handreiking voor de nadere uitwerking van taken door onze partners.

Opmerking 3. Expliciteer de gemaakte afwegingen ten aanzien van het Mantelzorgcompliment

Antwoord:

In het WMO beleid 2015-2018 is voor de eerste keer de gedachte uitgesproken om in plaats van een generieke oplossing te kiezen voor maatwerk dat aansluit bij de behoeften van de mantelzorgers, bijvoorbeeld door het uitbreiden van voorzieningen voor mantelzorgondersteuning. Zoals in de notitie vermeld is deze keuze gebaseerd op diverse adviezen. Wij leidden uit deze gesprekken en onderzoek af dat er geen blauwdruk bestaat voor een mantelzorgcompliment. Er is geen overeenstemming over wat een ideaal compliment is. Daarom is ons geadviseerd allereerst te denken aan de personen die de ondersteuning het hardst nodig hebben. En het vangnet voor mantelzorgers te versterken. En om daarnaast een bedrag te reserveren voor waardering.

De Dag voor de Mantelzorg is een jaarlijks terugkerend evenement dat door de SWA wordt georganiseerd, met deze notitie willen wij de Dag voor de Mantelzorg voor dit jaar een extra impuls geven en ook jongere mantelzorgers beter bereiken met dit waarderingsmoment.

Opmerking 4. Leg de focus op “Vinden” en “Verlichten” van de mantelzorgers

Antwoord:

Net als uw raad zijn wij van mening dat binnen het reguliere werk van SWA en MEE Drechtsteden het bereiken van mantelzorgers een van de taken is. Er zal echter altijd een groep mensen zijn die zich geen mantelzorger voelt of geen behoefte heeft aan ondersteuning. Wij verwachten dat u het met ons eens zal zijn dat ondersteuning van de mantelzorger tijdig moet worden ingezet, maar niet moet worden opgedrongen: dus niet te vroeg, wanneer de mantelzorger er nog niet aan toe is, maar ook zeker niet te laat wanneer er al sprake is van overbelasting. De rol van de huisarts en wijkverpleegkundige (en andere professionals die bij inwoners thuis komen) is hierbij van groot belang. Zij hebben goed zicht op de kwetsbaarheid van inwoners en moet daarbij tevens oog hebben voor de inzet en belastbaarheid van de mantelzorgers.

Opmerking 5. Formuleer een duidelijk doelgroepenbeleid en leg niet eenzijdig de nadruk op dementie

Antwoord:

Het mantelzorgbeleid richt zich op ondersteunings- en waarderingsvraagstukken die in principe bij elke inwoner kunnen spelen. Het kan wel voorkomen dat er een bepaalde focus wordt gelegd als we witte vlekken zien, bijvoorbeeld het ontbreken van een aanbod voor jonge mantelzorgers. Wij zijn het dus met u eens dat het belangrijk is om ook jonge mantelzorgers en werkende mantelzorgers in beeld te krijgen. Dit willen wij bereiken door nieuwe partners en laagdrempelige locaties in Alblasserdam te betrekken.

In het advies wordt verwezen naar de inzichten van het netwerk dementie, met daarbij de toevoeging dat deze inzichten breder toe te passen zijn. Daarom worden juist deze inzichten benut voor de doorontwikkeling van taken voor mantelzorgondersteuning.

Wanneer een uitbreiding van taken wordt gevraagd van de SWA, wordt ook altijd besproken hoe dit kan worden gerealiseerd. Zodat de taken (financieel) haalbaar zijn voor deze uitvoeringspartner.

Opmerking 6. Formuleer duidelijke meetbare doelstellingen

Antwoord:

Wij zien inderdaad ook het belang van meetbare doelstellingen. Het uitvoeringsprogramma kent een aantal van deze doelstellingen. OCD heeft de opdracht gekregen een evaluatie van het beleid uit te voeren op basis van een aantal indicatoren. Daarnaast zullen wij, wanneer de doelstellingen op hoofdlijnen zijn geformuleerd, aanvullende subdoelstellingen formuleren. Dit doen wij onder andere door prestatieafspraken te maken met de

maatschappelijke partners die een rol hebben in de uitvoering van deze taken. Zo zijn er afspraken met SWA. En wanneer er nieuwe taken bij komen, zullen wij ook hierover nieuwe afspraken maken.

Opmerking 7. Leg een duidelijke kosten baten analyse ten grondslag aan de begroting en maak onderscheid tussen incidentele en structurele kosten

Antwoord:

De gemeente is voornemens de regie te blijven voeren om ervoor te zorgen dat de taken voor mantelzorgondersteuning uit het WMO beleid worden uitgevoerd. U blijft dan ook in de positie om integraal te adviseren over voorstellen over dit beleidsonderwerp. Wij hechten er veel waarde aan dat plannen altijd in afstemming met maatschappelijke partners plaatsvinden. De toets aan de praktijk is dan een van de belangrijkste criteria voor de concrete invulling. Ook informeren wij de gemeenteraad, zodat zij op de hoogte blijven van de voortgang. Wij hanteren daarbij de gebruikelijke stappen van een beleidscyclus.

Een reactie per subvraag:

- *Waaruit bestaat precies de uitbreiding van individuele begeleiding door SWA en MEE Drechtsteden?*
Deze bestaat uit een uitbreiding van het aantal uren voor individuele begeleiding. Wij vragen van deze partijen om aan te geven met welke focus deze aanvulling het beste uitgevoerd kan worden.
- *Wat behelst de verkenning van potentiële locaties voor dagbesteding (zonder indicatie)? Waarom moet hiervoor een adviseur worden ingehuurd en behoort dit niet gewoon tot de reguliere activiteiten van de ambtelijke staf van de gemeente?*
Wij zijn het met u eens dat het niet de voorkeur heeft om de advisering rondom dagbesteding uit te besteden. Tenzij wij constateren dat specifieke kennis of ervaring benodigd is om tot een goed afgewogen advies te komen. Wij zullen dit nader bekijken.
- *Wat wordt precies bedoeld met de “civic talks”?*
Civic talks zijn door de gemeente i.s.m. partners georganiseerde gesprekken met inwoners die meer inzicht verschaffen in hun behoeften. Uitkomsten van deze gesprekken worden benut om het beleid bij te sturen. In o.a. Hendrik-Ido-Ambacht zijn hiermee zeer positieve ervaringen opgedaan.
- *Wat behelst de uitbreiding van de (voorlichtings-)activiteiten van de bibliotheek?*
Zie ons antwoord op vraag 10.
- *Wat zijn de concreet te verwachten resultaten van de vervolgoopdracht aan mw. F. Spruit voor Helpende Handsen waarvoor een reservering is gemaakt van € 25.000?*
Het idee voor Helpende Handsen is in de planfase en verdient nadere

uitwerking. Dit gebeurt op basis van een eerdere offerte van mw. Spruit. Als dit leidt tot een positief resultaat zal een vervolgoopdracht worden verstrekt, waarvoor het op dat moment gereserveerde budget voor wordt ingezet. In welke vorm Helpende Handen Alblasterdam kan versterken maakt onderdeel uit van de opdracht van Femke Spruit, maar in elk geval moet dit leiden tot een inzet van stagiaires voor bewoners met een vraag voor hulp of ondersteuning..

Opmerking 8. Zorg dat het samenspel tussen formele en informele zorg daadwerkelijk tot stand komt

Antwoord:

Wij voeren via diverse platforms en netwerken gesprekken met professionals (Sociaal platform, overleg met professionals en loketten, voorbereidende gesprekken op Dok11, netwerk dementie, gebruikersoverleg MFC Maasplein, etc.). In deze gesprekken is de transformatie van het zorg/ en welzijnsveld een thema. Daarbij staat ook dit onderwerp op de agenda. Verder is het aan het veld om dit goed op te pakken.

Opmerking 9. Motiveer de gemaakte keuzes voor de respijtzorg

Antwoord:

Onder respijtzorg verstaan wij het tijdelijk ontlasten van de mantelzorger door bijvoorbeeld het inzetten van vervangende professionele of vrijwillige zorg of het tijdelijk gaan logeren van degene die verzorgd wordt. Dit is grotendeels een maatwerkvoorziening. Aanvullend hierop is de SWA bezig met het opleiden van een vrijwillige respijtpool. En onderzoeken Waardeburgh en Rivas vormen van dagbesteding met of zonder indicatie. Wij volgen hun initiatieven hierin en faciliteren waar nodig. We hebben voor deze vormen van respijtzorg gekozen, omdat deze lokaal redelijk eenvoudig en snel te realiseren zijn met onze partners. Dit neemt niet weg dat we open staan voor andere vormen van respijtzorg en dat we ook regionaal kijken naar mogelijkheden.

Opmerking 10. Beleg de inhoudelijke verantwoordelijkheid voor de voorlichting van mantelzorgers op de locatie van de Bibliotheek bij de SWA

Antwoord:

De SWA is ook in onze ogen de meest aangewezen partij om hoofdaannemer te zijn voor het onderwerp mantelzorgondersteuning. Zij zijn echter niet de enige partij die iets kan betekenen in onze samenleving. Van onze maatschappelijke partners in Alblasterdam verwachten wij ook dat zij oog hebben voor de ontwikkelingen in de samenleving en dat zij hierop inspelen. En dat zij de samenwerking zoeken met de SWA. De bibliotheek is expliciet genoemd in de Samenlevingsagenda als samenwerkingspartner. Wij zien dat het nodig is een impuls te geven aan de beoogde transformatie van het veld en dat wij dat moeten doen door het veld hierin te faciliteren. De

bibliotheek heeft van oudsher veel kennis opgebouwd en bezit ook een uitstekende laagdrempelige locatie in Alblasterdam, waarmee wij jonge mantelzorgers kunnen bereiken. Zij hebben het vermogen om een intermediaire rol te nemen in collectieve (mantelzorg)activiteiten of het organiseren van voorlichting voor inwoners over diverse relevante WMO-onderwerpen. Bijvoorbeeld door het samenstellen van informatiepakketten over mantelzorg en diverse progressieve ziekten. Wij zijn het ook met u eens dat samenwerking tussen partners een belangrijk uitgangspunt is. Dit is ook de overtuiging van de Bibliotheek Aanzet, die dit zelf als uitgangspunt hanteert. Zij zullen ook de SWA en andere relevante partners betrekken en pas daarna tot uitvoering overgaan. Zie verder ook de inleiding van deze brief over de netwerkbenadering.

Opmerking 11. Geef de Wmo-adviesraad een redelijke adviestermin

Antwoord:

Wij zijn het met u eens dat het de voorkeur heeft ruime termijnen aan te houden en het vergaderschema van de Wmo Adviesraad in acht te nemen. Toch hebben wij gemeend dit verzoek voor een tussentijdse reactie bij u neer te moeten leggen, omdat wij signaleren dat het nodig is tot uitvoering van taken voor mantelzorgondersteuning te komen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

secretaris,

burgemeester,